

STICHTING VOLKSHUISVESTING ARNHEM

Visie op besturen en toezichhouden

BIJLAGE:

HANDVATTEN VOOR BESTUREN EN TOEZICHTHOUDEN

17 juni 2019

1. INLEIDING

De Governance van Volkshuisvesting Arnhem is uitgewerkt in de Statuten, diverse reglementen en de 'Visie op besturen en toezichhouden'. De Raad van Commissarissen heeft behoefte aan een verdere concretisering van datgene dat aan het papier is toevertrouwd. Daarom is deze bijlage bij de visie opgesteld. Dit document biedt handvatten voor het functioneren van de Raad van Commissarissen en is opgebouwd naar de volgende onderwerpen:

1. Informatievoorziening
2. Commissies
3. Invulling werkgeversrol
4. Besluitvorming
5. Reflectie

2. INFORMATIEVOORZIENING

Zoals in de visie is opgenomen, heeft de Raad van Commissarissen het volle vertrouwen in het Bestuur. Onlosmakelijk daarmee verbonden is de brede informatiepositie die het Bestuur aan de Raad van Commissarissen geeft. Daarnaast heeft de Raad van Commissarissen zelf ook een verantwoordelijkheid als het gaat om het vergaren van informatie. Hierover zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Het Bestuur verzekert een brede informatiepositie van de Raad van Commissarissen. Zowel over relevante ontwikkelingen binnen als buiten de organisatie wordt de Raad van Commissarissen proactief geïnformeerd. Dit geldt zeker bij incidenten, publicitair gevoelige zaken of afwijkende ontwikkelingen. Bestuur en Raad van Commissarissen verrassen elkaar niet en hanteren een open en transparante wijze van communiceren.
- De agenda van het overleg wordt gezamenlijk opgesteld en heeft tot doel om zowel de Raad van Commissarissen goed te informeren alsook soepele besluitvorming mogelijk te maken.
- De Raad van Commissarissen laat zich regelmatig door de werkorganisatie informeren over relevante ontwikkelingen, of organiseert dit buiten de vergaderingen om. Dat wil echter niet zeggen dat de Raad van Commissarissen overal over gaat.
- Commissies kunnen bredere en diepgaandere informatie ontvangen dan de gehele Raad, maar voor grote verschillen moet worden gewaakt.
- De Raad van Commissarissen kan bij complexe vraagstukken derden inhuren om hen bij te staan in de toezichtstaak (contra-expertise) en de professionaliteit van hun rolinvulling en afwegingen te versterken.
- De Raad van Commissarissen produceert ook zelf gewetensvol en compleet informatie via onder meer het jaarverslag naar de werkorganisatie en belanghebbenden.

Externe belanghebbenden en werkorganisatie

Principe 4 in de Governancecode woningcorporaties luidt: "Bestuur en Raad van Commissarissen gaan in dialoog met belanghebbende partijen". Binnen Volkshuisvesting Arnhem is dit vertaald in de 'Visie op besturen en toezichhouden', waarin wordt gesproken over de responsiviteit van de corporatie en de netwerk-samenwerking met maatschappelijke partners. Het belanghebbenden-beleid is de verantwoordelijkheid van de bestuurder. Deze stelt met de werkorganisatie periodiek een belanghebbenden-analyse op en vertaalt deze in het belanghebbenden-beleid. Analyse en beleid vormen de basis voor de informatie die de Raad van Commissarissen

bij de werkorganisatie en externe belanghebbenden inwint. Als de Raad van Commissarissen contact opneemt met externe belanghebbenden of functionarissen uit de werkorganisatie, wordt dit altijd vooraf afgestemd met het Bestuur. Het Bestuur is niet altijd aanwezig bij deze contacten.

De voorzitter van de Raad van Commissarissen is namens de Raad van Commissarissen het eerste aanspreekpunt voor externe belanghebbenden. Met enkele belanghebbenden uit het netwerk heeft hij regelmatig contact. Belangrijkste belanghebbenden zijn de huurders. Twee leden van de Raad van Commissarissen zijn op voordracht van de huurdersorganisaties benoemd. Hoewel zij zonder last of ruggenspraak opereren, onderhouden zij regelmatig contact met de huurdersorganisaties om zich te laten informeren. Deze contacten worden in samenspraak met bestuurder en voorzitter georganiseerd. Daarnaast is er één lid dat regelmatig contact houdt met de OR. Minimaal tweemaal per jaar overlegt een delegatie van de Raad van Commissarissen met (een delegatie van) de OR.

Accountant en maatschappelijke visitatie

De Raad van Commissarissen is de opdrachtgever dan de accountant en keurt jaarlijks het controleplan van de accountant goed. Hierbij kunnen onderwerpen voor dit plan worden aangedragen. Daarnaast is de Raad van Commissarissen samen met het Bestuur opdrachtgever voor de vierjaarlijkse visitatie.

Businesscontroller en Bestuurssecretaris

In de Woningwet is de onafhankelijke positie van de businesscontroller opgenomen. Deze valt hiërarchisch onder en rapporteert aan de bestuurder. De benoeming, schorsing of ontslaaanvraag van de businesscontroller behoeft voorafgaande instemming van de Raad van Commissarissen. De businesscontroller is betrokken bij voorgenomen besluiten met verstrekende financiële gevolgen, aspecten van de interne bedrijfsvoering alsmede de effectiviteit en de efficiency van de organisatie. De businesscontroller kan zowel gevraagd als ongevraagd het Bestuur en de Raad van Commissarissen advies verlenen omtrent het (financiële) beleid en beheer en de inrichting van het risicomanagement. De businesscontroller stelt jaarlijks een controleplan op, dat wordt goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. Daarnaast vindt minimaal eenmaal per jaar een gesprek plaats tussen de Raad van Commissarissen en de businesscontroller, buiten aanwezigheid van het Bestuur. De businesscontroller voorziet de Raad van Commissarissen van objectieve informatie omtrent doelmatigheid, doeltreffendheid en resultaten van beleid. Daarnaast toetst de businesscontroller of de corporatie voldoet aan de heersende wet- en regelgeving. De businesscontroller rapporteert zowel aan de Auditcommissie als aan de gehele Raad.

De bestuurssecretaris ondersteunt en adviseert het Bestuur bij de bestuurlijke taken (organisatorisch, inhoudelijk en juridisch). Daarnaast ondersteunt de bestuurssecretaris de Raad van Commissarissen bij hun toezichthoudende taken, vervult een adviserende rol en bevordert/bewaakt de governance in de organisatie en bij de Raad van Commissarissen. De bestuurssecretaris valt hiërarchisch onder en rapporteert aan de bestuurder. De benoeming, schorsing of ontslaaanvraag van de bestuurssecretaris behoeft voorafgaande instemming van de Raad van Commissarissen. Minimaal eenmaal per jaar vindt een gesprek plaats tussen de Raad van Commissarissen en de bestuurssecretaris, buiten aanwezigheid van het Bestuur.

WSW en Autoriteit Woningcorporaties

Alleen in uitzonderlijke situatie en wanneer daar reden toe bestaat onderhoudt de Raad van Commissarissen, via de voorzitter, contact met het WSW en de Autoriteit Wonen. Dit gebeurt alleen na afstemming met het Bestuur.

3. COMMISSIES

De Raad van Commissarissen kent drie commissies: de Commissie Mens & Maatschappij, de Auditcommissie en de Selectie- en Remuneratiecommissie. Leden van de Raad van Commissarissen zijn lid van de commissies en zitten die voor.

Het Bestuur bereidt de bijeenkomsten van de Commissie Mens & Maatschappij en van de Auditcommissie voor in overleg met de voorzitters, nodigt leden van de werkorganisatie uit en neemt steeds ook zelf deel aan deze vergaderingen

In de commissies komt de adviesfunctie van de Raad van Commissarissen aan de orde. Zij toetsten, adviseren en verdiepen, maar beslissen niet. Ook adviseren de commissies omtrent de wijze van behandeling in de Raad van Commissarissen. Voor iedere commissie is een reglement opgesteld.

De **Commissie Mens & Maatschappij** richt zich op:

- De mate waarin en de manier waarop Volkshuisvesting Arnhem in verbinding staat met de belanghebbenden en hoe de organisatie daarop is ingericht en invulling geeft aan haar statutaire opdracht (legitimering/ bestaansrecht) m.b.t. het huurdersbelang en de maatschappelijke belangen.
- De volkshuisvestelijke prestaties in de jaarcyclus en de totstandkoming van het bod en de prestatieafspraken.
- De balans tussen de financiële en de maatschappelijke opgave bij beleids- en investeringsbeslissingen.
- Het maatschappelijk effect (impact/ outcome) van het volkshuisvestelijke beleid en van investeringen in tijd, geld en inzet van Volkshuisvesting Arnhem.
- De mate waarin de organisatie is geëquipeerd om aan haar huidige en toekomstige opgaven te voldoen, in termen van organisatie-ontwerp, de kwaliteit van het werk van medewerkers en het verandervermogen.

De **Auditcommissie** adviseert Bestuur en Raad van Commissarissen o.a. over:

- Interne risicobeheersings- en controlesystemen en compliance, waaronder het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving en het toezicht op de significante financiële risico's op het gebied van treasury en fiscaliteit en toezicht op de werking van de interne gedragscodes zoals de integriteitscode en de klokkenluidersregeling.
- Financiële informatieverschaffing, waaronder keuze van waarderingsgrondslagen voor de financiële verslaggeving, toepassing en beoordeling van effecten van nieuwe regels, prognoses, overige financiële rapportages en het werk van de externe accountant.
- De planning- en control-cyclus ofwel het reguliere proces van plannen, begroten, rapporteren, beheersen en verantwoorden.
- Naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van; de businesscontroller, de externe accountant en eventueel de externe toezichthouder.
- Toezicht op de voorgeschreven financiële informatieverschaffing aan externe toezichthouders.
- Het control-plan.
- De beoordeling van het functioneren van de externe accountant samen met het Bestuur, overeenkomstig artikel 16 lid 13, 14 & 16 van het reglement van de Raad van Commissarissen.

De **Selectie- en remuneratiecommissie** richt zich op (het werkgeverschap van) het Bestuur en op de Raad van Commissarissen zelf. De commissie bereidt de (zelf-)evaluatie, functionerings- en beoordelingsgesprekken, het beloningsbeleid en de werving en selectie van nieuwe commissarissen (en bestuurders) voor. Bij iedere vacature doet deze commissie een voorstel voor de inhoud (o.a. profiel), planning en het proces van de werving en selectie. De selectiecommissies worden per vacature samengesteld, waarbij het Bestuur een adviserende rol heeft. Tenslotte bewaakt de Selectie- en remuneratiecommissie de permanente educatie van de Raad van Commissarissen en het Bestuur.

4. INVULLING WERKGEVERSROL

De Raad van Commissarissen is formeel de werkgever van de bestuurder en is tot aanstelling en ontslag van de bestuurder bevoegd. Ook stelt de Raad van Commissarissen de bezoldiging vast en maakt duidelijke afspraken over vergoedingen en andere arbeidsvoorwaarden. De Raad van Commissarissen treedt op als een goed werkgever waarbij ontwikkeling en ontplooiing van de bestuurder centraal staat. De relatie tussen Raad i.c.

Selectie- en remuneratiecommissie en bestuurder is professioneel en inlevend. Jaarlijks wordt de ontwikkeling van de bestuurder besproken aan de hand van een verslag en een jaarplan die zijn opgesteld door de bestuurder. Halverwege het jaar wordt een voortgangsgesprek gevoerd. In het besloten overleg met de voltallig Raad van Commissarissen bereidt de Selectie- en remuneratiecommissie deze gesprekken voor en haalt het standpunt van de Raad van Commissarissen op. Het personeelsdossier bevindt zich bij de voorzitter van de Selectie- en remuneratiecommissie.

5. BESLUITVORMING

In de 'Visie op besturen en toezichhouden' zijn toezichtkader en toetsingskader opgenomen. De Raad van Commissarissen streeft naar heldere en eenduidige besluitvorming. Hiertoe zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Bij de vergaderstukken wordt helder vermeld welk besluit is gevraagd: vaststelling, goedkeuring, informatie.
- Het proces van formuleren en vaststelling van belangrijkste stukken (zoals jaarrekening, ondernemingsplan, majeure projecten) wordt altijd voorafgegaan door een open discussie in de Raad van Commissarissen waarbij contouren en richting van het te ontwikkelen voorstel worden verkend.
- Besluitvorming gebeurt zo veel mogelijk in consensus en unaniem. Afwijkende stellingname wordt met een stemverklaring vastgelegd.
- Er is ruimte voor de 'onderbuik'. Indien een commissaris expliciet ergens mee zit dan schrijft de voorzitter op korte termijn een nieuwe vergadering uit.
- Het Bestuur kan besluiten gedurende de beraadslaging het voorstel in te trekken. De Raad van Commissarissen kan desondanks de gedachtewisseling rond het onderwerp voortzetten en het Bestuur zo van advies voorzien.

6. REFLECTIE

Raad van Commissarissen en Bestuur beschikken over het vermogen om te reflecteren, te duiden en te benoemen en daarmee elkaar op een adequate wijze van goede feedback te voorzien en ook het eigen functioneren onder de loep te nemen. Regelmatige reflectie op het functioneren van de Raad als geheel, de commissarissen afzonderlijk en het samenspel met het Bestuur bevordert de professionaliteit. Daartoe wordt voorafgaand aan iedere vergadering van de Raad van Commissarissen tijd genomen zonder vaste agenda en zonder verslag. Direct na afloop van de vergadering wordt die geëvalueerd. Dit biedt de mogelijkheid om 'onderbuikgevoelens' te delen of dilemma's op tafel te leggen.

Daarnaast houdt de Raad van Commissarissen, conform de bepalingen in de Governancecode Woningcorporaties, jaarlijks een zelfevaluatie die iedere twee jaar extern wordt begeleid. Hierbij wordt eveneens het perspectief van de bestuurder betrokken en wordt deze vooraf om input gevraagd.